Ч. 25. (196) Львів, пятниця, дня 28. січня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6 — „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот

Урядові воєнні звідомленя.

З ГОЛОВНОЇ ТУРЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Фронт Іраку: Ворог, що під Фелячіє поніс великі втрати, не підпринимав вже нового наступу. Під Кут-ель-Амара йшли з перервами артилерійські бої. В ночи д. 18 с. м. успішно заскочили ми нечайно ворожий обоз на захід від Корна. З ворожого війська много впало. Ворог втратив також много звірят.

На кавказькім фронті відбувались малі сутички.

На инших фронтах положенє незмінене.

Европейська війна.

Біль про військову службу принятий в другім читаню.

ЛЬОНДОН. (Ткб.). Палата льордів приняла парляментарний біль в третім читаню, а біль про військову службу в другім читаню.

Підсекретар Tennant заявив, що не буде ніяких ріжниць в поведеню супроти жовнірів, що добровільно вступили а тих, котрі будуть на основі нового закону про обовязкову службу військову пібрані.

В часі дискусії над сим білем поставлено внесенє в справі зміцненя запоруки против надуживаня закона для промислових цілий. Правительство поборювало се внесенє. Bonar Law заявив, що військова управа немає ніякої власти над тими людьми, яких має ся побрати. З хвилею, як їх пібрано, підлягають вони вже військовим законам, а перед тим не можна їх вважати як жовнірів.

Відпоручник американського правительства в Берлїні.

БЕРЛІН. (Ткб.). Вчера перед полуднем приїхав сюди полковник House, муж довіря президента Вільзона, котрий з його припорученя їздить по державах, що провадять війну, щоби лично поінформувати американських амбасадорів про опінію президента.

Ворожі видумки.

Число наших полонених Сербами.

ВІДЕНЬ. (Ткб.). Воєнна пресова кватира простує півурядові італійські і сербські донесеня, що до числа полонених Сербами австро-угорських бранців, яких віддано тепер Італії та Франції. Заграницею подано їх число на 60.000 а тепер на 100.000. З огляду на сї тенденційні донесеня, на основі автентичних даних, які має ся до розпорядимости, належить ствердити, що число полонених виносить менше більше 25.000.

Бльокада Німеччини.

Ограниченє торговельного руху з невтральними державами.

ЛЬОНДОН. (Бюро Райтера). Пресове бюро подає докладну заяву, яка збиває твердженє, начеб анґлїйська бльокада не була достаточно успішною та начеб велике число товарів через невтральні держави доходило до Німеччини. В заяві наведено число та подано статистичний матеріял, з якого виходить, що чужі звіти є дуже пересадні а зріст привозу до невтральних держав є наслідком сего, що вони перше спроваджували сї товари з Німеччини.

ЛЬОНДОН (Ткб.) Мінїстер торговлї Runciman відповідаючи на запит заявив, що рух анґлїйських кораблїв між пристанями невтральних держав буде по можности ограничений. Цїлковито його здержати не можна з огляду на народні інтереси.

Затопленє анґлїйського підводного судна.

ГАГА (Ткб.) Маринарський департамент доносить, що дня 19. січня анґлїйська підводна лодка „H VI" з причини хибної конструкції затопила ся на просторі голяндських територіяльних вод. Всякі проби голяндської маринарки виратовати лодку були безуспішні. Голяндське правительство рішило інтернувати залогу, що схоронила ся на голяндській земли а також інтернує лодку коли вдасть ся її видобути.

Після капітуляції Чорногори.

Пригнобленє в Італії.

ЛЮҐАНО. (Ткб.). Італїйські дневники ще недавно заповідали довгий опір Чорногорців і Сербів на Тараґошу і в Скутарі; тим більше пригноблююча була подана з Атен вістка аґенції Стефанія про обсадженє австрійськими військами Скутарі, головно тому, що не можна було зрозуміти що стало ся з Антіварі і Dulcigno та італїйськими капіталами, які там вложено. Всякі комбінації, які виходять з оголошень чорногорського ґенерального конзуляту розісланих в послїдних днях, є неправдиві, а на правдї опирають ся тільки вістки про капітуляцію Чорногори та розоруженє її військ.

Звідомленє з російського ґенерального штабу.

З дня 25. січня.

Наша артилерія остріловала німецкі становиска над Двиною здовж ріки від Фрідріхштату. Дня 24, с. м. ворожий літак кинув дві бомби на Двинск Убито одну женщину. В околиці села Оссенїшко на захід від Боґінськоє, відперли ми німецький атак, звернений на наші перешкоди. — В східній Галичині над Стрипою бої артилєрії. Запримічено, що ворог знова кидав з бальонів на наш простір відозви. По вірогідним інформаціям, в одній з німецких дивізій богато жовнірів повідморожувало собі члени а декотрі так сильно, що вислано їх до вітчини ож до виздоровленя.

На Волинї.

(Враженя і замітки).

Стояли ми у надграничнім місточку Л. у Галичині 8. вересня прийшов приказ збирати ся, бо завтра рано відхід. Приватно довідав ся я, що поїдемо до волинського села С.

Ся вістка була для мене дуже приємна і від давна бажана. І коли я довідав ся, — що ось-ось стану ногою на українській земли, що пізнаю житє-бутє земляків-людий на ній, словом, що мати-му нагоду переконати ся наочно о сім, про що я колись читав і чув, що мати-му нагоду провірити на місци вістки, як наші, так і наших ворогів про сей край і його людий, — то почував я себе якось щасливим, так менї чогось „любо, любо стало" а бажанє, як найскорше покинути Галичину і цікавість пізнати визволену з російського ярма нашими хоробрими військами рідну землю, — не давали менї ні на хвилинку спокою.

Сього ще вечера привели богато російських жовнірів, полонених у сих сторонах, через які я мав переїздити і де я тепер вже довший час перебуваю. Вони сказали менї, що „всє рускіє частние жітелї уєхалі в Рассєю, а всє сьола і дєревні сожжони".

Я вірив їм і не вірив. Повірив, взявши під розвагу сю обставину, що російські військові власти мали більше права до людий, як своїх підданих і їх майна, як у Галичині, тим більше, що дійсно через кілька днів бачив я у ріжних напрямах огні, котрі з кождим днем що-раз дальше від нас віддаляли ся. Признаю ся, що сї огні справляли менї надзвичайну радість, бо се займала ся і горіла неволя на що-раз більших просторах дорогої Неньки-України і коли сказав менї полонений Росіянин, що їх відступлять вже аж під Київ, — то я приняв се без найменшої критики і сумніву, а ся моя радість ще більше скріпила ся. Памятаю, що я сильно стиснув бранцеви руку, дякуючи йому за сї вістки.

Хоч знав я, що після сього не заснув-би я скоро навіть по кількох безсонних ночах і найбільшій фізичній утомі, але мимо сього згасив я світло і ще з вечера положив ся спати, хотячи дату моїм думкам волю у нічній пітьмі погуляти. Курив я тоді папіроску за папіроскою, а у моїй голові родила ся і щезала думка за думкою про садок вишневий, Дніпро широкий, край веселий, мою Україну... Потім горячі і болючі слези покотились по моїм веселім лици. Чому? бо я став декламувати „розриту могилу..."

. . . .

Снив ся мені гарний сон. Я встав веселий і щасливий, але боячи ся розчарованя, став я думати як-раз про се, чого я не бажав і не хотів бачити.

Їзда через малий сосновий ліс, за котрим після мапи мала почитати ся українська земля та лежати село Б., видавала ся мені страшенно довга. Нараз урадований зіскочив я з воза і пустив ся йти скорим кроком, минаючи оден віз за другим... я побачив кінець, лісної дороги.

Я стояв уже на краю ліса. У долині, серед густих-густих вишневих садків по обох боках улиці, обсадженої дрімучими вербами розкинуло ся сільце Б. Я чим скорше пустив ся йти дальше, бо побачив кілька діточок, що бігали по подвірю і двох мужчин, що стояли на дорозі при воротах, дивлячи ся на австрійських „москалів“.

„Добрий день вам“ — сказав я голосно, приступаючи до них.

Нічого не відповідали, мабуть здивували ся, що я заговорив по їхньому або думали, що я крім сих двох слів більше нічого не знаю і не розумію і тому уважали за безпотрібне відзивати ся до мене, але по хвилевій мовчанці поздоровили мене тими самими словами. — У дальшій розмові з ними довідав ся я, що у селі є всі люди і що вони навіть не бачили, як і коли відступали їх „Москалі“.

(Далі буде.)

З засідань парляментів.

Угорський парлямент.

Сепаратистичні домаганя Хорватів.— Відповідь ґр. Тіши.—Племена чи угорський народ?

БУДАПЕШТ (Ткб.). На вчерашнім засіданю угорського сойму вніс п. Стефан Rakovszky (народне стор.) до президента мінїстрів інтерпеляцію в справі сепаратистичних змагань, які можна завважати в Хорватії і Славонії. Бесідник мотивуючи інтерпеляцію доказав, що Хорвати бажають злучити всі полудневославянські народи в велику хорватську державу а нікого не говорять про лучність з Уграми, лише про інтереси цілої монархії. Хорвати ставлять так далеко ідучі територіяльні жаданя, яких самі не ставили в р. 1868. Без згоди Угорщини не можуть Хорвати розширити своєї території, яку устално в основних законах з р. 1868.

Угри не для сего десятки літ поносили так великі жертви і не задля сего проливали свою кров, щоби помагати Хорватам відорвати ся від Угорщини та утворити полудневославянську державу. Така держава булаби катастрофою для монархії. Бесідник не чув, щоби президент мінїстрів поробив в сій справі які кроки. Президент мінїстрів не є сильний лише насильний, бо якби він був сильний, то рішучо виступив би проти сего. Здає ся, що його звізда блїдне і тому не має сили виступити проти сих змагань.

Президент мінїстрів ґр. Тіша, відповідаючи на наведену інтерпеляцію заявляє, що на послідну увагу інтерпелюючого не хоче відповідати, бо не хоче позбавити його ніякої ілюзії (загальний сміх), але констатує, що до кінця свого урядованя буде все сповняти свої обовязки. Що до наведеної інтерпелянтом бесіди містопрезидента хорватського сойму, стверджує, що більшість сойму зараз по сій бесіді сей уступ опрокинула. Нема ніяких конституційних чинників, які осміляли би Хорватію до сепаратистичної акції. Не потрібно ніяких спеціяльних заряджень, бо Хорватія і Славонія точно придержують ся засад артикулів закона з 1868 р.

По відповіди п. Rakovsk-ого президент мінїстрів ґр. Тіша ще раз підносить, що бан Хорватії заховує ся наскрізь поправно, а політика його служить тим самим політичним цілям, що політика ґр. Тіши.

П. Келемен (незав. стор.) в своїй інтерпеляції вказує, що звідомлене австрійського ґенерального штабу з 18. с. м. каже між иншим: „В побідній новорічній битві брали участь всі племена монархії“. Бесідник підносить, що угорське державне право не знає ніяких племен лише політично один угорський нарід. Се є правнодержавним блудом, тяжкою провиною, як управа армії говорить про угорський нарід яко племя.

Ґр. Тіша відповідаючи заявив, що вже раз вказав, що деякі одиничні случаї доказують істнованє якогось упередженя до Мадярів. Сї случаї не лише нарушують угорські народні права, але також звертають ся против інтересів армії. Але нема бесіди про подібні тенденції в управі армії ані не можна подібних закидів узагальнювати. Що дотичить вказаного, невідповідного виразу, то ґр. Тіша на основі стичности з управляючими військовими чинниками мусить ствердити, що ходить ту лише про „lapsus linquae“ і на будуче подібних, невідповідних виразів не буде уживати ся.

НОВИНКИ.

— **В 57 роковини уродин цїсаря Вільгельма II** відбуло ся вчера 27 січня святочне богослуженє в євангелицькій церкві при улици Зеленій у Львові на котре явили ся відпоручники австрійського офіцирського корпусу під проводом коменданта міста ґенерала Летовського, відпоручники німецького офіцирського корпусу, репрезентанти цивільних властий і проживаючі у Львові Німці; на богослуженю були присутні відпоручники Народного Комітету посол д-р Сидір Голубович, редактор „Діла“ п. Василь Панейко і секретар Народного Комітету д-р Степан Баран. По богослуженю явили ся у німецького ґенерального конзуля п. Гайнцого відпоручники офіцирських корпусів нашого і німецького, відпоручники всїх трех капітул (греко-католицьку митрополичу капітулу репрезентували офіцiал о. Білецький і крилошанин о. Войнаровський), і відпоручники властий, щоби зложити в його руки желаня. Явили ся також відпоручники Народного Комітету д-р Голубович, д-р Баран і редактор Панейко і іменем сеї депутації промовив посол д-р Голубович, складаючи желаня іменем Народного Комітету як нашої верховної краєвої політичної орґанізації могучому німецькому Володареви і сильному Союзникови нашої монархії.

СТЕПАН ЧАРНЕЦЬКИЙ.

Після столїтних роковин.

(Памяти Михайла Вербицького).

(Конець).

В історії української музики займає Вербицький почесне місце, як великий талан, що на свій час стояв на висоті музичної культури, а його творчість носить на собі подекуди сліди найновіших західних впливів.

Артистична спадщина Вербицького обіймає орхестральну й хоральну музику. До першої належить дванайцять симфонічних творів, властиво рапсодій основаних на українських мотивах написаних на велику або малу орхестру. На другу половину складають ся хорові композиції, між якими найбільше мужеських квартетів. Деякі з них дуже популярні, иньші по нинішній день входять в програми концертів („Де Дніпро наш“, „Широкий луг“, „Осїння пісня“, „Після завтра“, „Гей по горі“) Його твором є і музика до Шевченкового „Заповіта“ написана на два хори, басове сольо та орхестру. При том написав Вербицький пару служб божих (між ним дві латинські) та чимало иньших церковних пісень. Ще й нині співають його незвичайно гарну похоронну пісню: „Тихий вітер повіває“.

Та передусім дорога нам память Вербицького, як автора музики нашого національного гимну: „Ще не вмерла Україна“. Окремо треба розглядати творчість, якою спомагав українську сцену від хвилі її заснованя в Галичині, а якої результатом була музика до богатьох мельодрам, оперет та народних пєс.

Вже в справозданю театрального виділу „Бесїди“ за рік 1863 сказано що „відомий нашій публиці як композитор преподобний отець Михайло Вербицький доробив до многих представлень театральних музику, а оразі три симфонії з пісень і думок народних, котрих прекрасне переведенє і дійсну стійність не лише наша публика, але також знатоки других на родностий оцінили і признали“.

В часї антракту на першій українській виставі у Львові виконала орхестра одну зі „симфоній“ Вербицького, що здобула собі загальне признанє. Вже в першому сезоні виставлено перерібку І. Витошинського „Козак і охотник“ до якої музику доробив Вербицький. Вже в першому конкурсї розписаному на драматичні твори стає Вербицький на половину лавреатом. Іменно дня 23. грудня 1865 р. виділ театральний під проводом Ю. Лаврівського, а при участи Дра Костека, Дідицького, І. Лаврівського, Меруновича та Делькевича рішив згідно з внесенєм жірі признати першу нагороду в сумі 100 злр. авторови мельодрами „Підгіряни“ з тим, що половина сеї премії припадає авторови І. Гушалевичеви, а половина композиторови М. Вербицькому. „Підгіряни“ виставлено у-перве ще 27. цвітня 1865 р. отже більш чим пів року перед рішенєм жірі. Нині можна холодно оцінити, скільки справедливости та утаєної мудрости містило ся в рішеню тодішного жірі. Іменно треба було конче нагородити автора, а ціла стійність Гушалевичевої мельодрами лежала передусім в прегарній музиці Вербицького. Завдяки тій музиці держали ся „Підгіряни“ доволї довго на репертуарі української сцени, а ще й нині залюбки відгрівають їх аматорські сільські театри. Мельодраму Гушалевича виставляли також на українських сценах в Росії у перерібках М. Старицького та Кропивницького.

Кромі того написав Вербицький музику до Ю. Желехівського мельодрами п. з. „Панщина“, до оперетки-водевіля (переробленої Д. Лозовським з франц. „Ketty“) п. з. „Галя“, до В. Ільницького історичної драми в V діях п. з. „Настася“, до переробленої Стечинським оперетки в І дії: „Вузькі черевики“, до В. Лозинського оперети в II діях: „Школяр на мандрівці“, до комедіо-опери (з польского) п. з. „Проциха“ та до оперетки: „І грощі ні-нащо, як розум ледащо“, „Тринайцятий жених“, „Дома ангел не жена“ і „Сільські пленіпотенти“.

З творів Вербицького було друковані: VII. симфонія (фортепяновий витяг) „Завіщанє“ (до слів Шевченка), „Підгіряни“ та деякі мужеські квартети. Його симфонії були колись власністю тов. „Бесїда“ у Львові, чого доказом документ, який я подибав між запорошеними паперами того товариства. Документ той звучить: „Квит на 60 (мовлю шістьдесять) злр. а. в., котрі підписаний за 11 симфоній сочинения своего вітця св. п. Михайла Вербицького отримав. Львів дня 9 лютого 1872. Іван Вербицький учитель ґімназії“. Чи були се ориґінали, чи відписи, годі рішити; скорше те друге.

На могилї пок. автора нашого національного гимну мабуть похилив ся вже певно спорохнявілий хрест. А прецінь був час, коли українська суспільність думала про те, щоби на гробі першого українського пісняра поставити трівалий памятник. В р. 1881 в Перемишли виставляв український театр „Проциху“, а чистий дохід був призначений на здвигненє памятника Вербицькому.

Чистого доходу було 17 злр., а крім того люди добровільно зложили при касї ще 13 злр. На тім мабуть і скінчило ся. Та не в тім горе. Ходить о артистичну спадщину, що в більшій части не знати, де поділа ся, а може де що й затратило ся.

І тут зачинає ся траґедія музичної культури наймузикальнійшого славянського народу. Величезна більшість композицій Вербицького, на які можемо бути горді, лежить на ріжних полицях і чекає на якого впорядчика і накладця, чекає на яку культурну раду, щоби схотїла їх видати хотьби навіть після виданя всїх... kriegsquartet'iв.

Про автоґрафи Вербицького ходять ріжні чутки і леґенди. Одні видїли їх богато між паперами пок. В. Матюка, инші на полицях музичної бібліотеки москвофільського товариства „Муза“.

Мині відомо, що ориґінальні рукописї симфоній № 1, 3, 4, 5 і 6 та партитури оперет „Тринайцятий жених“, „Дома ангел не жена“ та „І грощі ні-нащо, як розум ледащо“ є як власність в старанному перехованю нашого відомого музика о. Осипа Кишакевича. У нього є й партитура „Настасї“.

Дещо є в бібліотеці тов. „Бесїда“ у Львові.

Де прочі твори Вербицького, не відомо. І в тім є зарід траґедії...

— **Відзначенє Українця**. Срібний хрест заслуги за хоробре поведенє супроти ворога одержав господар Андрій Коваль — з Висоцка — резиденції славного о. Станьчака і контркандидата посла Цегельського. Відзначенє се є найліпшим доказом, що отруя, якою поїли наш нарід платні аґенти білого царя — не викликали пожаданого наслідку коли і в такім осередку кацапства найшов ся чоловік декорований за вірність. Андрій Коваль вернув тепер домів бо має більше 50-ти літ.

— **Міністеріяльна рада**. Дня 24 с. м. пополудни відбулась в Відни міністеріяльна рада, на якій були присутні всі члени кабінету.

— **Цісар Вільгельм на Угорщині**. В повороті з Балкану задержав ся цісар через короткий час на деяких зелізничих двірцях, м. и. в Темешварі, де жінка одного з угорських послів вручила Йому гарну китицю цвітів, та в Будапешті.

— **Румунський міністер у Відни**. Петро Карп. б. румунський міністер, що виголосив в румунськім парляменті бесіду за осередними державами, в якій порушив також українське питанє, прибув дня 24. с. м. до Відня.

— **Винагорода за медалі хоробрости**. „Az-Est“ доносить, що компетентні круги укладають проєкт, що має признати побори, привязані до медалів хоробрости Після сього проєкту одержалиб інваліди, що хотять заложити власний варстат, 30 к. місячно за золоту медаль хоробрости, а 15 к. за малий срібний медаль хоробрости. Коли такі інваліди викажуть, що в сей спосіб запевнилиб собі удержанє, досталиб сейчас готівкою 4000 к. за золоту медаль хоробрости, 2000 к. за велику срібну медаль, а 1300 к. за малу срібну медаль хоробрости. В сій справі відбувають ся наради між обома міністрами скарбу.

— **Про чоловіка, котрий хоче стати реформатором**. З кругів учительських пишуть нам: Живе собі у Львові один чоловік, який до часу російського наїзду не зaклопочував нікому голови. Кромі строго педаґоґічних польських кругів не знав прочий світ про його істнованє. Прийшли русскі. Наш чоловік, одинокий з своїх товаришів і з свого уряду, лишив ся у Львові. Не знаємо, як і що, досить, що наш чоловік почав вибиватись на чоло, його почали взивати як представителя й знавця галицького шкільництва, до ріжних шкільних русских комітетів. Се завернуло йому мабуть голову Русскі уступили, та не уступила розбуджена манія великости з нашого чоловіка. На нещастє й тепер остав він у Львові покищо майже одиноким, а в кождім разі відвічальним офіціяльним представителем галицької шкільної маґістратури, бо инші його товариші не спішать ся якось вертати з безпечної Бялої. Маючи власть в руках, забажав наш чоловік стати реформатором галицького шкільництва. Розуміють ся, про що й сумніватись годі, всі його реформи мають на оці тільки добро шкільництва й добро заселюючих Галичину народів. Першим реформаторським кроком були заходи зреформувати календар. Від прилученя Галичини до Австрії наш чоловік перший впав на думку, що східна Галичина не потрібно святкує подвійні свята. Треба отже знести гр. кат. свята, а на тім зискає богато школа.

Так щож, коли Україні без опозиції не можуть жити. Не зважаючи на спільне добро шкільництва, спротивились тій справедливій і розумній реформі і велике діло нашого чоловіка впало. Наш чоловік не дав однак „за вигрону“ і видумав скоро новий плян реформи. Через воєнну заверуху стало число учеників по львівських польських гімназіях до половини, а декуди й низше. За те зросло значне число учителів. Не тільки рекламовано всіх львівських професорів, але й всіх з провінції. Многі з сих останних осіли у Львові і дармують, бо й місцевим нема кого учити. Наш чоловік зажурив ся: Що станеть ся, коли у Відни довідають ся, що стільки польських учителів без заняття? Треба ж якось зарадити. Треба деяких і українських післати на пашу. Світських годі, бо їх і так брак, отже духовних. Є у Львові кількох українських катихитів при польських гімназіях. В сім році учеників української народности в польських школах мало. З сього треба скористати. Треба позносити посади катихитів в тих гімназіях.

Як задумав наш чоловік, так і зробив. Розумієть ся, що як всі його проєкти, так і сей підписала дуже радо й покваплно його власть і вислала до Відня. Що з сим зробить Відень, побачимо, та думаємо, що там зрозуміють задушевні наміри всяких реформ в часі воєнної заверухи і належно оцінять. Чи упадок і сього проєкту відбере нашому чоловікови охоту до дальших подібних реформ — сумніваємось. Хто раз вступив на дорогу реформ, сей не зражуєть ся ніякими невдачами. Длятого чувай, хоч спляча, українська шкільна громадо!

— **З розмови з ґубернатором „Королівства польського.“** Ґенеральний ґубернатор бр.Ділер сказав між иншим співробітникови часоп. „Vilag“: „Справа українських меншостий в деяких ґуберніях Королівства польського не напотикає на ніякі трудности, бо Українцям уділяєть ся науку в їх рідній мові.“ Не сказано близше, в котрих ґуберніях є ті українські меншости, та хто і де учить там на українській мові. А було-би нам інтересно знати дещо про те.

— **Сумний прояв**. Перед чотирома тижнями були мешканці Ковеля свідками звичайного довоні в тих часах і сторонах видовища, іменно еґзекуції шпіонів. Се видовище одначе було тим незвичайне, що між трьома, повішеними находив ся один в одностою леґіоніста, на якого грудях приміщена була картка з назвиском Кукнєвскі! Сі делікєнси займали ся шпіонажю в користь Росії, кільки разів перекладали ся через наші лінії! Один з них зіставив приловлений, видав же 2 своїх товаришів, які вкінци довсего признали ся!

— **Цікава грамота**. В січни с. р. знайшов капітан Ляйтнер при 505 етапнім баталіоні Etappenpostamt 163. в одним селі близько Ковеля грамоту з 1527 р., писану українською мовою, зміст якої відносить ся до родини Вишневецьких. Відчитати може її якийсь історик, який обзнакомлений зі способом писаня таких документів. Оригінальною є печатки у виді деревляної півкулі, в середині якої є властива печатка з ляку, дуже добре захована. Інформатор наш, український офіцир хотів набути сю грамоту але знахідник не згодив ся.

— **Поворот німецького посла до Букарешту**. З Букарешту доносять, що німецький посол з Букарешту вернув вже з двотижневної відпустки.

— **Бар. Буріян у Цісаря**. Дня 24. с. м. приняв Цісар на авдіенції в Шенбруні міністра заграничних справ бар. Буріяна на довшій авдієнції.

— **Відпоручниці російського Червоного Хреста**, що вже довший час перебувають в Австро-Угорщині, після звидженя таборів російських полонених на Угорщині, прибули 25. с. м. до Відня та замешкали в одним з перворядних готелів.

— **Д р Дудикевич обжалований**. Краківський „Naprzód“ доносить, що проти д-ра Дудикевича розпочали карні доходженя російські власти по сій причині, що він дефраудував гроші призначені для збігців та виселенців.

— **Надаванє приватних посилок у Львові**. В урядах почтових Львів 1 (почтовий ґмах при ул. Словацкого ч. 1), Львів 2 головний двірець і Львів 19 (двірець підзамче) заведено рух надавчий приватних пакетів.

Услівя принятя пакетів:

1) надаванє в отвартім стані;

2) долучуванє приватної переписки і уживанє пересилкової адреси до пересиланя вістий недозволене,

3) до кождого пакету окрема пересилкова адреса.

— **1. число „Ниви“**, місячника посвяченого церковним і суспільним справам під ред. о. Ярослава Левицького, містить: Після перерви; Юлїян Дзерович: Війна а наша церков; В перододень реорґанізації Ставропіґійського Інститута; Юліян Дзерович: Мирові змаганя Венедикта XV.; З днів московського наїзду (записки про вивезеня Ексц. Митрополита Шептицького друковані в „Українськім Слові“ в осени 1915 р.); Знов про слово „православний“; Слова Христа не проминають: Гонім тьмаві мраки; Невідрадна поява; До українського Духовенства; Всячина.

Вже з самих заголовків слідує, що зміст одинокої у нас церковної часописи дуже богатий і ріжнородний. Адреса редакції й адміністрації: Львів, ул. Зиблікевича 30.

Над свіжою могилою.

(Памяти Леся Мартовича).

В середу пізним вечером наспіла у Львів сумна вістка, що в селі Погариську равського повіта покінчив житє відомий український письменник **Лесь Мартович**. У творах своїх малював покійник село і його житє з всїма буденними радощами і смутками; поруч Стефаника, один Мартович знав і розумів хлопську душу, яку розбив у своїх писаних, даючи її все вірне освітленє, опромінюючи її щирою глубокою любовю. Перед очи широкого світа виводив Мартович типи своїх сільських героїв, иноді до веселости темних, забобонних, иноді сильних, очайдушно смілих і рішучих. Кому не врила ся память тої яви, коли бідний мужик підходить до виборчої комісії, показує свою карту що на нїй вписане імя українського кандидата і каже: „а ви пане вважайте, аби-сте голос не вкрали, бо як кара, то кара, як кримінал, то кримінал, а я свого не попущу“.

Поза тим тло Мартовичевих малюнків сїре, як сїре житє й світ. який він зображував, де всїм змістом буденна важка робота від досвіта до ночи, від колиски до могили. Ніякі великі події не вдирають ся в той світ, ніякі надзвичайні зміни та несподіванки не колотять його спокою, не перебивають його стежок. Давні відомі умови житя, давні погляди, що переходили з діда на батька, а з батька на сина.. Бо село не любить новин. Тому Мартовичевий Гриць не любить читальні, не вірить її. І воно повторить ся ще не раз... Мартович здобув собі своїми писанями визначне місце серед гурта наймолодшої письменницької братії, а твори його із-за слідів незвичайно бистрої житєвої обсервації та артистичного викінченя мають велику стійкість.

Війна покликала покійника у військові ряди. В послідних часах, після відвойованя Галичини повнив він службу, як комісар для контролі збіжа. Там заскочила Його й смерть. Похорони відбули ся при участи місцевого населеня, довколичної інтеліґенції та гуртка полонених російських жовнірів Українців, які віддали послідню прислугу свойому управителеви і просвітителеви. — В. Й. п.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 28. січня 1916.

Нині: 28. с. м. гр-кат. Павла Фтев. римо-кат. Кароля В.

Завтра: 29. січня гр.-кат. Петра Вел. римо-кат. Франціcка С.

◯ **Від видавництва „Шляхи“** Просимо вічливо Вп. Адресатів, що одержали перший, зглядно другий спиток ілюстрованого півмісячника „Шляхи“ надіслати що найменше чвертьрічну передплату в квоті К. 8, зглядно (коли хто не має наміру бути передплатником) прислати належитість а одержані спитки долученим чеком Земельного Банку Гіпотечного, або їх звернути.

Нашим Вп. Передплатникам подаємо до ласкавого відома, що через хвилеву недостачу паперу були ми приневолені видати подвійний спиток за січень 1916, який появить ся вже небавом. Коли би і на будуче в час не появив ся біжучий спиток нашого видавництва, то се станеть ся виключно іза непереможних технічних перепон, а не з инших зглядів. Ми постановили безумовно провести наше видавництво хоч би через оден рік навіть мимо недостачі зрозуміня і попертя зі сторони нашої досить байдужної суспільности.—Видавництво „Шляхи“, Львів, Осолінських 15/I. 1—3

◯ **З ґімназії С. С. Василіянок.** Вступні і приватні іспити в дівочій ґімназії С. С. Василіянок у Львові відбудуть ся 9. і 10. лютого, кождого дня від 8. години рано. До іспитів належить зголосити ся в дирекції найпізнійше 8. лютого. Дирекція.

◯ **З перемиського Еписк. Ординаріяту.** Кандидатів духовного стану покінчивших науки богословські і желаючих приняти св. Рукоположенє взиває ся, щоби до 1. лютого с. р. внесли тут свої подання заосмотрені свідоцтвами: 1. всіх наук шкільних. 2. моральности. 3. здоровля. 4. убожества потвердженого ц. к. Староством. 5. вінчаня, о скільки є женаті і 6. удоволеня повинности військовій.

К. Волошинський
Капітульний вікарий

○ Вписи до української ґімназії в Рогатині. Щоби знати число учеників, котрі бажають учащати до укр. ґімн. в Рогатині а з тим і примінити ся до відповідного льокалю та евентуально надбати про станції, дирекція взиває зголосити рекомандованою карткою (подаючи клясу до котрої ученик вписує ся) не в переступнім речинци до дня 31. січня 1916. Для дітий, котрі бажалиби по феріях вписати ся до I. кл. ґімназіяльної а скінчили III. народну — отворить ся приготовляючий курс на який також належить зголосити ся карткою в дирекції. — Дирекція. 3—8 (35)

○ Пригадуємо, що Загальні Збори тов. „Руська Бесіда“ у Львові відбудуть ся **в суботу** дня 29. с. м. о 6 зглядно о 7 год. вечером.

На днях помер в Дрогобичи

ЛЬОНҐІН РІПЕЦЬКИЙ

ем. скарбовий радник в 80 році житя.

В покійнім зійшов в могилу тип, відай чи не послідний. Будучи перед 20 роками податковим інспектором в Дрогобичи, умів погодити обовязки урядника з патріотичними почуванями. Ніколи не оминав нагоди, щоби зазначити свою приналежність до українства словом і ділом. Будучи чоловіком засібним, при невибаглевім житю, щедро помагав початкам народної роботи в Дрогобичи. Перейшовши на емеритуру, цілий посьвятись народній справі. Ніякі збори, торжества не обійшлись без його присутности. Щедрою рукою помагав повітовим товариствам, був суворим противником всякої ледачі, рутеньства, сьміло виступав проти всяких промахів, тому похорон покійника був величавою маніфестацєю дрогобицької України.

В. й. п.

ІГНАТИЯ з Сарніцких ДОРОШ

жена о. Івана Дороша, пароха Ракобонт, упокоїла зя дня 18 січня 1916 р. в Кізлові повіта каменецького, проживши 78 літ.

Похорони відбули ся в суботу дня 22. с. м.

Покійна, була жінкою рідких чеснот; впала жертвою війни, котра прискорила її смерть.

Земля Їй пером!

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 27. січня 1916.

На російськім фронті.

Нічо нового.

На італійськім фронті.

Вчера застановлено загально военну діяльність. Коло Ослявії наш арматній огонь привіяв нам ще 50 ворожих збігців.

На балканськім фронті.

У всіх частях Чорногори і в окрузі Скутарі повна тишина.

Більша частина чорногорського війська вже обезоружена. Населенє поводить ся загалом дуже прихильно.

Заступник шефа Генерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

У злуці з острілюванєм наших становиск на піскових пустарях, ворожі монітори з сухопутною артілєрією справили свій огонь на околицю Вестенде, но безуспішно.

На обох боках гостинця Vimy-Neuville після ужитя мін, війська наші здобули приступом ворожі позиції на просторі 500—600 м. та полонили одного офіцера і 250 жовнірів, здобули один машиновий кріс і три метачі мін. Після безуспішних протинаступів ворога та при иньших здобутих за послідні дні ровах вивязали ся оживлені борби на ручні ґранати. Місто Lens було в сильному ворожому огні.

На **східнім і балканськім фронті** нічо нового.

Начальна управа армії

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.